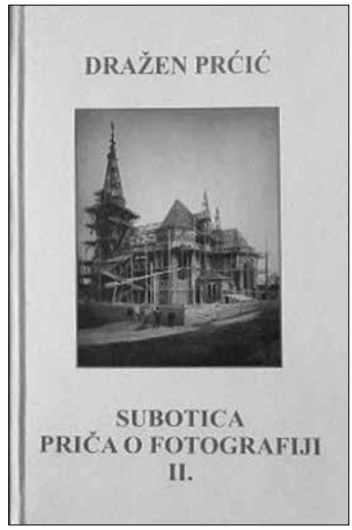
na *Fragmente* se u istom kontekstu može gledati i kao na dobar marketinški potez da se istom prilikom oko zadrži i na nekom drugom sugovorniku, koji nije objavljen u knjizi, ili čak i na temi koja ne pripada ovom novinarskom žanru.

I, naravno, i na ono vječno istinito, a što je i u predgovoru spomenuto: da je izbor iz intervjua u *Hrvatskoj riječi* i kronologija i analiza i sinteza određenog vremena.

Zlatko Romić

Dražen Prćić, *Subotica : priča o fotografiji II.*, 1909. Minerva, Subotica, 2023., 190 str.

Odluka uredništva *Hrvatske riječi* da 2009. prihvati ideju Dražena Prćića o pokretanju rubrike pod nazivom „Priča o fotografiji" pokazala se jednom od boljih u politici vođenja ovoga tjednika. Nakon samog inicijatora ubrzo su se počeli javljati i drugi autori koji su nekoj svojoj ili posuđenoj fotografiji unijeli život kroz tekst koji su sami ili uz pomoć sugovornika napisali. Tako se na praktičnom primjeru pokazalo da svaka kutija od cipela ili pak ona okrugla, metalna, od keksa – gdje su se fotografije obično čuvale – može postati izvorištem novinskog teksta, koji pak odmakom vremena u ovisnosti o temi i umijeću autora može poslužiti kao dragocjeni zdenac iz kog će se vaditi blago različitih društvenih područja.

Na odluku, pak, samoga inicijatora da svoje objavljene tekstove u *Hrvatskoj riječi* skupi u knjigu može se gledati prije svega kao na dar sugrađanima, što Dražen Prćić na početku djela *Subotica : priča o fotografiji II.* i kaže: „Knjigu posvećujem SUBOTICI I SUBOTIČANIMA, živima i onima kojih više nema među nama. Fotografije možda mogu izbledjeti, ali sjećanje na ovaj pisani način, ostaje vječno...". *Subotica : priča o fotografiji II.*, objavljenja 2023., kako joj i naslov otkriva, druga je Prćićeva knjiga na istu temu, odnosno nastavak kratkih, poučnih i pitkih priča o povijesti Subotice i Subotičana ispričanih na temelju fotografija.

Na nepunih 200 stranica, kroz 60 priča, Dražen Prćić čitatelja vodi kroz povijest Subotice, od kasnoga srednjega vijeka pa do „čini se kao da je jučer bilo". Za novinarstvo neophodno, a za štiva ovakve vrste poželjno, autor se za svaku priču pošteno pripremio o čemu podjednako svjedoče i njegovi sugovornici, dokumentirani podaci ili pak vlastito sjećanje i proživljeno iskustvo. Pa ipak, nijedan tekst nije pisan pretenciozno, s namjerom da se na određenu temu „stavi točka". Upravo suprotno: svaka od njih zapravo može poslužiti kao polazišna osnova za istraživanje povijesti župe sv. Roka, kina „Lifke", tvorni-

ca „Klotild“ i „Ruff“ ili pak Gradskog muzeja ili pak kao nadomjestak onoga što su o Subotici pisali raniji autori, poput Stevana Mačkovića ili pak Katarine Korponaić, primjerice. Posebnu vrijednost knjige čine priče o poznatim ili manje poznatim Subotičanima koji su, svaki na svoj način – u gradu i daleko izvan njega – ostavili neizbrisiv trag sredine iz koje potječu. Titus Mačković, Lajos Vermes, Károly Bíró, Géza Csáth, Dezső Kosztolányi, Artur Munk, Petar Šarčević, Naco Zelić, Tibor Székely ili pak Szilveszter Lévay imena su o kojima mnogi Subotičani znaju mnogo ili pak nešto manje, ali su priče o Józsefu Halbrohru, Andriji Kujundžiću Čiči, Johnu Ivanu Simonu, Ljudevitu Vujkoviću Lamiću starijem, Stjepanu Šarčeviću Dečku, Aleksandru Štajnfeldu, Branislavu Temunoviću Panti, Gašparu Stantiću, Darku Čoviću ili pak Petru Budanoviću („najdugovječnijem subotičkom konobaru“) zacijelo „upoznavanje bez rukovanja“ sa zanimljivom poviješću naših sugrađana, od kojih su neki poput Čovića ili Lévayja čak i poznatiji (i priznatiji) u inozemstvu.

Bez obzira na ovu plejadu nabrojanih osoba, u knjizi je za radoznale lokalpatriote ostalo sasvim dosta materijala za saznavanje podataka o demografskim kretanjima u Subotici, o crticama iz povijesti Gimnazije i Muzičke škole, pa onda o prvoj subotičkoj ljekarni, Hetiji kao neslužbenom blagdanu „paorskog svita“, o proslavi 70 godina postojanja najstarijeg nogometnog kluba s prostora bivše Jugoslavije i o utakmici „Bačke“ protiv splitskog „Hajduka“ 1974., o autorovoj sportskoj ljubavi – tenisu, o kultnom „poslovnom vozu“ na relaciji Subotica – Beograd i još „kultnijim“ glazbenom festivalu „Omladina“ i predstavi „Gyöngyhaju lány“ („Zelenokosa“) na koju su iz, hmmmm, određenih razloga u Narodno kazalište odlazili i oni koji u njemu nikada prije (a moguće niti poslije) nisu bili.

Već i po najvećim dijelom nabrojanom sadržaju vidi se da je riječ o knjizi koja kroz raznolikost potiče na zajedništvo, upravo onakvo kakvim su ga činili naši prethodnici svojim djelom ili načinom života. Dražen Prćić, kao rođeni Subotičanin, u taj se građanski duh, danas sve više potisnut, uklapa kako izborom tema tako i načinom na koji o njima piše: lako, jednostavno i nepretenciozno, paleći ujedno kod čitatelja svjetlo nostalgije koja uvijek i svugdje ima istu, a varljivu poruku: nekoć je sve bilo ljepše i bolje.

Zlatko Romić

Dani hrvatske knjige i riječi – dani Balinta Vujkova : zbornik radova s Međunarodnog znanstveno-stručnog skupa 2023, Subotica, 27. i 28. X. 2023., ur. Katarina Čeliković, Hrvatska čitaonica : Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, Subotica, 2024., 235 str.

Zbornik radova s Međunarodnog znanstveno-stručnog skupa *Dani hrvatske knjige i riječi – dani Balinta Vujkova* održanog 27. i 28. listopada 2023. godine u Subotici objavili su Hrvatska čitaonica Subotica i Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata povodom istoimene manifestacije održane od 10. do 12. listopada 2024. godine.

Na 240 stranica Zbornik donosi radove podijeljene u četiri cjeline: „O Matošu danas“, „Jezik hrvatski“, „Kazališne prakse“ i „Kultura sjećanja“.